

karakterének ihletői között.) A korczaki hozzáállásra nagyon is jellemző, egyszersmind a feldolgozott valóság tragikumát méginkább kidomborító motívum, hogy a *Gettónapló*ból a jó kedély sem hiányzik, legyen szó akár annak a tragikomikus gyermekkori emlékeknek a felidézéséről, amikor egyik játszópajtása kijelentette, hogy a kis Korczak nem jelölheti meg kereszttel elpusztult házikedvence sírját, ugyanis „a kanári zsidó volt” (11.), vagy éppen arról a lengyel humorra oly jellemző morbiditással előadott jelenthez, amelyben Korczak azt tudakolja a húsbolt eladónőjétől, a kolbász nem véletlenül emberhúsból való-e, „mert lóhúsnak valahogy túl olcsó”. (36.)

Ezeket a jeleneteket ellenpontozzák azok a passzusok, amikor a jó kedélyre való törekvés és a történetmondás függönyén is átszüremlik a valóság

mélystötéje – és e passzusok közül is talán az a legmegrázóbb, amikor Korczak komolyan fontolóra veszi az eutanáziát, mint lehetőséget „a zsidó gettóban élő, kiirtásra ítélt csecsemők és vének” sorsának megkönnyítésére. (69.)

Janusz Korczak *Gettónaplójának* az 1942. augusztus 1-i bejegyzéssel vége szakadt. Amikor az Árvaház lakóit a treblinkai haláltáborba szállították, Janusz Korczak önként a neveltjeivel tartott, és elkísérte a kétszáz gyermeket a gázkamrába.

Mintha a szerző halála lett volna az igazi zárófejezet, amely végérvényesen visszavonhatatlanná tette e minden ízében életigenlő, csak-azért-is emberszeretetről árulkodó *Gettónapló* hitelét.

(Janusz Korczak: *Gettónapló*. Fordította: Pászt Patricia, Borzon Daniel. KUK Könyv és Kávész Kft., Budapest, 2017, 92 oldal, 2450 Ft)

Vera Ebels-Dolanova (1949 – 2018)

Vera Ebels-Dolanová 1948-ban született Prágában és 1968-ban emigrált Hollandiába. A Groeningeni Egyetemen pszichológus alapképzetséget, majd az Amszterdami Egyetemen politikai és társadalomtudományi mesterdiplomát szerzett.

Az 1970-es évek végétől az 1990-es évek elejéig az „Info over Charta 77” (információ a Charta 77-ről) holland folyóiratot szerkesztette. Közép- és Kelet-Európáról tudósította a holland sajtót, Jana Danielova néven, számos írása jelent meg a *De Groene Amsterdammer*-ben és egyéb holland lapokban. 1985-től 1988-ig az Anna Frank Alapítvány dokumentációs részlegének vezetője volt. Az Amszterdami Egyetemen kelet-európai ismereteket oktatott.

1995-től az amszterdami CEEBP (közép- és kelet-európai irodalmi művek megjelenését támogató alapítvány) igazgatójaként dolgozott. Fáradhatatlan erőfeszítéseinek köszönhetően számtalan irodalmi mű fordítása és kiadása vált lehetővé a közép- és kelet-európai országokban. Igazgatósága alatt a kiadók, terjesztők, könyvkereskedők részére is szervezett programokat, szakmai ismereteik bővítése és a könyvkereskedelmi infrastruktúra javítása céljából.

Megjelent könyvei közé tartozik „Een aanzet tot een biografie van Kurt Baschwitz” (Kurt Baschwitz életrajza, Amszterdam, 1983) és „Publishers’ Portraits. Publishing in Central and Eastern Europe” (Szerzők portréi; közép- és kelet-európai szerzők, Amszterdam, 1997).

Vera Ebels-Dolanová Hosszú betegség után hunyt el 2018. február 15-én, Hollandiában.

A Múlt és Jövő – elsősorban a könyvkiadó – sokat köszönhet Verának. Az egyik Frankfurti Nemzetközi Könyvvásáron ismerkedtünk meg, s azóta a fordítás köteteink többségén rajta van a az általa létrehozott CEEBP gondoskodásának, támogatásának áldásos nyoma. Az olyan, nem nagy reflektor fényben fürdő személyiségek, mint Vera, munkájának köszönhető az egyetemes kultúra ropant épületén egy újabb, szoba, vagy ablak, s a kulturák cseréjének szerves folyamata. Nagyon fog hiányozni nekünk, akik személyesen ismertük – de még inkább annak a nyitott, toleráns kulturális törekvéseknek (amelyek, mint a kis életrajzból is kiteszik, ’68 szelleméből virágoztak ki), amelyre ma oly rossz idők járnak.

